

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา

สุภรัญ คงทวี¹

คณาธิป ทองรวีวงศ์²

วชิราภรณ์ พวงจินดา³

บทคัดย่อ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับที่ใช้บังคับ แม้ปรากฏหลักการคุ้มครองสิทธิในชีวิต ร่างกาย แต่ไม่ได้บัญญัติหลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่เกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาไว้โดยเฉพาะ กฎหมายฉบับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องก็มิได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติเพื่อให้มีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในร่างกายของบุคคลในกรณีการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาอย่างชัดเจน ประกอบกับการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ยังไม่มีมาตรฐานและประสิทธิภาพเท่าที่ควร อีกทั้งยังไม่มีองค์กรใดทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางในการกำกับดูแลและควบคุมตรวจสอบหน่วยงานที่ให้บริการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา จากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นเหตุให้บุคคลผู้ถูกตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาอาจถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพในร่างกาย นอกจากนี้ การตรวจพิสูจน์ที่ล่วงละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานยังอาจส่งผลกระทบต่อเนื่องในแง่การรับฟังพยานหลักฐานและความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานอีกด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายที่เกิดขึ้นหลายประการ โดยนำหลักเกณฑ์ทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรของสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐสิงคโปร์มาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของประเทศไทย

คำสำคัญ: การตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา วัตถุพยานทางชีววิทยา นิติวิทยาศาสตร์ สิทธิมนุษยชน

Legal Problems on the protection of Human Right and Freedom of a person in case of biological evidence Investigation

Suparat Kongtawee⁴

¹นักศึกษาลัทธิสุตร นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

1761 ถนนพัฒนาการ เขตสวนหลวง กทม. 10250 โทร.02-320-2777 e-mail : boomsura@hotmail.com

²รองศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

1761 ถนนพัฒนาการ เขตสวนหลวง กทม. 10250 โทร.02-320-2777 e-mail : kanathip@yahoo.com

³อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

140 หมู่ 4 ถนนติวานนท์ ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000 โทร.02-975-6999

e-mail : wachi_p20@hotmail.com

⁴student, Master of Laws Program, Faculty of Law, Kasem Bundit University

1761 Pattanakarn Road, Suanluang, Bangkok 10250 Tel.02-320-2777 e-mail : boomsura@hotmail.com

Kanathip Thongraweewong¹Wachiraporn Pongjinda²**Abstract**

Although the protection of life and body has been found as a fundamental right in Constitution of Thailand, there is no specific provision on right of person relating to biological evidence Investigation. Moreover, the relevant laws including criminal procedure law and Forensic Medicine law have not provided rule, criteria, guidance for the practice of biological evidence Investigation to be carried in line with the protection of fundamental rights. In addition, the official practice lacks standard and efficiency. Regarding organization aspects, there is no specific authority to inspect or monitor the agency providing service of biological evidence Investigation. These problems affected the human rights of person, especially right to life and body. Furthermore, the practice of biological evidence Investigation that violates human right would have negative impact on credibility of evidence derived from such process. Consequently, this research proposes amendment and enactment of laws by comparing to the foreign laws such as relevant laws of The U.S. the U.K and Singapore.

Keywords: biological evidence Investigation , biological object, Forensic Medicine, human rights

¹Associate Professor of law, Master of Laws Program, Faculty of Law, Kasem Bundit University
1761 Pattanakarn Road, Suanluang, Bangkok 10250 Tel.02-320-2777 e-mail : kanathip@yahoo.com

²Lecturer in Doctor of Laws Program, Faculty of Law, Pathumthani University
140 Moo 4 Tiwanon Road, Ban klang, Muang Pathumthani 12000 Tel.02-975-6999
e-mail : wachi_p20@hotmail.com

บทนำ

ในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในคดีอาญาหรือในทางการสืบสวนคดีอาญานั้น จะมีการเก็บและรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเพื่อให้สามารถค้นหาและทำให้ทราบถึงตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งวัตถุพยานทางชีววิทยานั้นถือว่าเป็นวัตถุพยานที่สามารถแสดงความสัมพันธ์โดยตรงขณะเกิดเหตุการณ์ขึ้นระหว่างผู้กระทำความผิดกับผู้เสียหายได้ วัตถุพยานทางชีววิทยานี้จึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างมากในการระบุถึงตัวบุคคลผู้กระทำความผิดได้อย่างถูกต้อง เช่น ลายนิ้วมือและลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ซึ่งจัดเป็นวัตถุพยานทางชีววิทยาที่มนุษย์ทุกคนมีตั้งแต่กำเนิดและมีเอกลักษณ์เฉพาะบุคคลไม่ซ้ำกัน จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีการเก็บและรวบรวมพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่เรียกว่าวัตถุพยานทางชีววิทยานี้จากตัวบุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด เพื่อให้สามารถพิสูจน์และค้นหาตัวบุคคลผู้กระทำความผิดได้อย่างถูกต้องและเพื่อให้แน่ใจอย่างชัดเจนโดยปราศจากความสงสัยโดยสิ้นเชิง

อย่างไรก็ตาม ในการเก็บรวบรวมวัตถุพยานทางชีววิทยาจากตัวบุคคล ยังไม่มีหลักเกณฑ์หรือมาตรการทางกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในร่างกายของบุคคลอย่างชัดเจนและเป็นปัญหาทางกฎหมายที่ควรนำมาแก้ไขในหลายประการดังต่อไปนี้

1. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองสิทธิและ

เสรีภาพของบุคคลในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา

2. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานด้านการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา

3. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กรในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาของบุคคล

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา

2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาในต่างประเทศและประเทศไทย

3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา

4. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาและเสนอแนะการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาในการเก็บรวบรวมพยานทางชีววิทยาจากร่างกายของบุคคล อีกทั้งสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการปฏิบัติงานในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

สมมติฐานของการศึกษา

นับตั้งแต่มีการบังคับใช้กฎหมายวิธีพิจารณาศัตินาฏา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา ทำให้เกิดปัญหาทางกฎหมาย 3 ประการ ดังนี้ ประการแรก ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา ประการที่สอง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานด้านการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา และ ประการสุดท้าย ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กรในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาของบุคคล ผู้วิจัยเห็นควรว่าต้องดำเนินการหาแนวทางที่เหมาะสมมาใช้เป็นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา ปรับปรุง และเพิ่มเติมกฎหมายที่บัญญัติถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการที่จะถูกดำเนินการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาจากร่างกายของบุคคลตามหลักกฎหมายสิทธิมนุษยชน อีกทั้งมาตรฐานในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา ตลอดจนโครงสร้างองค์กรในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาของบุคคล

ขอบเขตการศึกษา

มุ่งศึกษาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา ตลอดจนการเก็บรวบรวมวัตถุพยานทางชีววิทยาเพื่อตรวจ

พิสูจน์ที่เป็นส่วนของอวัยวะตามร่างกาย รวมทั้งการเก็บรวบรวมวัตถุพยานทางชีววิทยาที่เป็นสิ่งอื่นที่อยู่ในร่างกายบุคคล โดยศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ประกอบกับศึกษาถึงมาตรฐานในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ อีกทั้งโครงสร้างองค์กรในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาตามกฎหมายต่างประเทศ รวมทั้งกฎหมายในประเทศไทย

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้เน้นการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เป็นสำคัญ โดยใช้วิธีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ทั้งหลักกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาในร่างกายของบุคคลทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นต้น โดยดำเนินการศึกษาจากตำราทางกฎหมาย รายงานผลการวิจัย บทความ วิทยานิพนธ์ เอกสารข้อมูลจากหน่วยงานขององค์กรของรัฐ และเป็นการศึกษาแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้ กลุ่มพนักงานเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องโดยตรง กลุ่มบุคคลผู้ถูกระทบสิทธิ และกลุ่มทนายความ

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพของบุคคลประกอบด้วย หลักสิทธิ

มนุษย์ชน หลักสิทธิเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยานั้นมีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับการดำเนินงานในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาของหน่วยงานที่ให้บริการด้านการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาตลอดจนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ทำการตรวจพิสูจน์โดยมีหลักแนวคิดทฤษฎีทางกฎหมายมหาชนที่เกี่ยวข้องได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และหลักภารกิจพื้นฐานของรัฐ

แนวคิดในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในร่างกายของประชาชนในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาของบุคคลนั้น มุ่งคุ้มครองบุคคลจากการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายของบุคคล เพื่อนำไปใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีเพื่อพิสูจน์หาตัวบุคคลผู้กระทำความผิดมาลงโทษ แต่อย่างไรก็ตาม การตรวจพิสูจน์ดังกล่าวเป็นการที่บุคคลถูกกระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพในร่างกาย กล่าวคือ เป็นการรบกวนในชีวิตร่างกายของบุคคล ซึ่งการแสวงหาพยานหลักฐานจากการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยานั้น ต้องกระทำภายใต้หลักเกณฑ์แห่งบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และต้องปฏิบัติหรือกระทำการดังกล่าวโดยมีเหตุอันสมควร และต้องยึดและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด (รุ่งนภา แสนละมะ, 2552)

ในแง่ของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลชีววิทยาหรือข้อมูลชีวภาพจัดเป็นข้อมูลบ่งระบุตัวตน (Identifiable information) โดยในหลายประเทศจัดเป็นข้อมูลละเอียดอ่อน (Sensitive personal data) ซึ่งจะต้องได้รับการคุ้มครองในระดับที่เข้มงวดกว่าข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป อย่างไรก็ตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลของหลายประเทศมีการยกเว้นสำหรับการกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ใช้อำนาจสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับความผิดอาญาแต่ก็ต้องมีกฎหมายระบุให้อำนาจโดยเฉพาะ และกฎหมายเหล่านั้นก็ต้องสอดคล้องกับหลักความจำเป็นและได้สัดส่วนด้วย (คณาธิป ทองรวีวงศ์, 2559)

พยานหลักฐานทางชีววิทยามีถึง สิ่งที่ได้มาจากส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายบุคคลและสามารถทำการพิสูจน์หาข้อเท็จจริงในคดีความได้ กล่าวคือ เป็นการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายของบุคคล (ศิริินทร์ อินทวิชชะ, 2548)

ซึ่งพยานหลักฐานทางชีววิทยาดังกล่าวนี้อาจเป็นพยานหลักฐานประเภทวัตถุพยานทางชีววิทยา กล่าวคือ เป็นวัตถุพยานที่ได้มาจากสิ่งมีชีวิตหรือเป็นส่วนของสิ่งมีชีวิตมาก่อน เช่น คราบเลือด คราบอสุจิ เส้นผม ฟัน น้ำลาย ปัสสาวะ อุจจาระ เนื้อเยื่อลายนิ้วมือ เป็นต้น ซึ่งมีลักษณะเป็นพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องกระทำภายใต้ขอบเขตของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ให้อำนาจ

กระทำการไว้ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลซึ่งเป็นประชาชนของรัฐ

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา

1. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131/1 กับมาตรา 244/1 นั้นเป็นการเก็บรวบรวมวัตถุพยานทางชีววิทยา ได้แก่ การเก็บตัวอย่างเลือด เนื้อเยื่อ ผิวหนัง เส้นผมหรือขน น้ำลาย ปัสสาวะ อุจจาระ สารคัดหลั่ง สารพันธุกรรมหรือส่วนประกอบของร่างกาย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลที่จะถูกกระทบต่อสิทธิในร่างกาย ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดไว้ ซึ่งในการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์จากการนำร่างกายของบุคคลไปทำการตรวจหรือเก็บชิ้นส่วนของร่างกายนั้น พนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบจะทำการส่งตัวบุคคลนั้นไปให้แพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญดำเนินการตรวจโดยจะต้องได้รับความยินยอมจากตัวบุคคลนั้น ซึ่งหากบุคคลผู้นั้นไม่ยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควรก็จะมีข้อสันนิษฐานตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้เป็นการต่อไป จะเห็นได้ว่าพนักงานสอบสวนจะกระทำการบังคับเอาวัตถุพยาน

ทางชีววิทยาจากร่างกายของบุคคลไม่ได้ โดยจะต้องอาศัยความยินยอมจากบุคคลเท่านั้น

ทั้งนี้ ในการที่แพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญจะกระทำการตรวจพิสูจน์ร่างกายหรือเนื้อตัวของบุคคลนั้นจะต้องกระทำเพียงเท่าที่จำเป็นและสมควรโดยใช้วิธีการที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดน้อยที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ทั้งจะต้องไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายหรืออนามัยของบุคคลนั้นด้วย

พระราชบัญญัติการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ. 2559 มาตรา 5 กำหนดว่าให้สถาบันมีหน้าที่ในการให้บริการและส่งเสริมงานด้านนิติวิทยาศาสตร์โดยให้รวมถึงงานดังต่อไปนี้ด้วย

(1) ช่วยเหลือและสนับสนุนการสืบสวนสอบสวนและการดำเนินคดีอาญาตามที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายร้องขอ

(2) ให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การอำนวยความสะดวกและกระทำความเสียหายตามพระราชบัญญัติอาชญากรรมและการทะเลาะเบาะแว้งตามพระราชบัญญัติอาชญากรรมหรือผู้ที่เกี่ยวข้องร้องขอ

(3) ให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกแก่เด็กและเยาวชนตามที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง ผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงร้องขอ

(4) ให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ผู้มีส่วนได้เสียร้องขอ ในกรณีที่เป็นการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญา ผู้มีส่วนได้เสียจะร้องขอให้ตรวจซ้ำได้ต่อเมื่อไม่ได้อยู่ในระหว่างการ

ตรวจพิสูจน์ของหน่วยงานอื่นที่ให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ และต้องเป็นไปตามมติของคณะกรรมการเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

เห็นได้ว่าในกฎหมายของไทยยังไม่มี การกำหนดหลักเกณฑ์ในการเก็บรวบรวมวัตถุพยานทางชีววิทยาของบุคคลให้รัดกุมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอย่าง ที่ควร กล่าวคือ ในเรื่องของการให้ความยินยอมของบุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดที่ จะต้องให้ความยินยอมในการที่จะถูก ดำเนินการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยานั้น เห็น ได้ว่า ตามกฎหมายมิได้กำหนดว่าต้องให้ความ ยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ อาจ ตีความได้ว่าบุคคลผู้ที่จะถูกทำการตรวจพิสูจน์ ทางชีววิทยาต้องให้ความยินยอมที่เป็นลาย ลักษณ์อักษร กล่าวคือ ทำเป็นหนังสือให้ความ ยินยอม หรืออาจให้ความยินยอมโดยมิต้องทำ เป็นลายลักษณ์อักษร

ดังนั้น การที่กฎหมายที่บังคับใช้ในการ ตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาของบุคคลไม่ได้มี การกำหนดหลักเกณฑ์ให้รัดกุมว่าก่อนตรวจ พิสูจน์ทางชีววิทยา บุคคลนั้นจะต้องให้ความ ยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งยังไม่เป็นการ มุ่งเน้นไปที่บุคคลที่ถูกตรวจพิสูจน์ให้ได้รับการ คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในร่างกาย จึงส่งผล ต่อบุคคลที่ถูกทำการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา เกิดการไม่ได้รับความคุ้มครองในชีวิตและ ร่างกาย จึงยังไม่สอดคล้องกับหลักสิทธิ มนุษยชน หลักสิทธิและเสรีภาพโดยทั่วไป หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

2. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับ มาตรฐานด้านการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงาน เจ้าหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา

การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาของหน่วยงาน แต่ละแห่งในประเทศไทยนั้น ยังไม่เกิด หลักประกันใด ๆ ที่เป็นการสร้างมาตรฐาน และก่อให้เกิดประสิทธิภาพในด้านการ ปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจ พิสูจน์อย่างชัดเจน ซึ่งแต่ละหน่วยงานก็ได้มี การกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของพนักงาน เจ้าหน้าที่ผู้ที่จะทำการตรวจพิสูจน์ทาง ชีววิทยาว่าจะต้องมีเกณฑ์อย่างไร ก่อนที่จะมา ปฏิบัติงานในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา

ซึ่งหากพิจารณาจากพระราชบัญญัติ การให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ. 2559 มาตรา 6 วางหลักไว้ว่า การปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ของสถาบันต้องเป็นอิสระและเป็นไป ตาม หลัก วิชา ชี พ และ มา ต ร ร ฐ า น ที่ คณะกรรมการกำหนด และให้ผู้อำนวยความสะดวก หน้าที่กำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่ของสถาบัน ปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน เห็นได้ ว่าเป็นการวางแนวทางและกำหนดขอบเขตใน การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ใน ลักษณะที่กว้างมากและเป็นการกำหนด หลักเกณฑ์ขึ้นมาใช้เฉพาะภายในหน่วยงาน ของตน ทั้งนี้ การที่หน่วยงานแต่ละแห่งไม่ได้ กำหนดว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ตรวจพิสูจน์ พยานทางชีววิทยานั้น ต้องเป็นผู้ที่ผ่านการ เรียนรู้ การฝึกอบรมเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์ พยานทางชีววิทยาและต้องเป็นผู้ที่มีความรู้

ความสามารถหรือความเชี่ยวชาญในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาในระดับที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในรูปแบบหลักเกณฑ์อย่างเดียวกัน จึงยังไม่มีหลักประกันใด ๆ ที่จะทำให้เกิดมาตรฐานและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา เพื่อสร้างมาตรฐานด้านการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่

3. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กรในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาของบุคคล

หน่วยงานที่ทำการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาในประเทศไทยมีหน่วยงานที่ทำการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาอยู่หลายแห่ง ซึ่งในการกำหนดโครงสร้างภายในของหน่วยงานแต่ละแห่งนั้น ยังไม่ได้มีการกำหนดโครงสร้างที่ทำให้เกิดมาตรฐานสากล หรือมีคุณภาพ หรือประสิทธิภาพที่มีความครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการกำกับดูแลและควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานของหน่วยงานเพื่อเป็นมาตรฐานกลางในการควบคุมและตรวจสอบการทำงานหรือการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเป็นกลาง ซึ่งแต่ละหน่วยงานก็มีการกำกับดูแลและควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ภายในหน่วยงานนั้น ๆ เอง และเมื่อมิได้กำหนดหรือแบ่งอำนาจหน้าที่ให้หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยานี้ ก็ส่งผลให้เกิดระบบการทำงานที่ทับซ้อนกัน

เห็นได้ว่าในอดีตที่ผ่านมายังไม่มีหน่วยงานใดทำหน้าที่กำกับดูแลและควบคุมตรวจสอบ ตลอดจนประสานงานและกำหนดมาตรฐานกลางที่จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือของงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพเข้าสู่ความเป็นมาตรฐานสากลเท่าที่ควร และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวม หากมีระบบหรือมาตรฐานการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาที่มีคุณภาพน่าเชื่อถือ จะทำให้กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพ บุคคลผู้กระทำความผิดก็จะถูกลงโทษตามกฎหมาย สังคมจะมีความสงบเรียบร้อยขึ้น ดังนั้นหากมีองค์กรกลางมากำกับดูแลและควบคุมตรวจสอบ ก็ช่วยให้งานนิติวิทยาศาสตร์ของไทยมีประสิทธิภาพ เข้าสู่ความเป็นมาตรฐานสากลมากยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม เมื่อไม่มีองค์กรกลางมากำกับดูแลและควบคุมตรวจสอบหรือกำหนดมาตรฐานจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ จึงทำให้เกิดปัญหาในลักษณะที่ไม่สามารถดำเนินการจัดการตามความเหมาะสมได้

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นควรว่าต้องดำเนินการหาแนวทางที่เหมาะสมมาใช้เป็นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหารีปรับปรุง และเพิ่มเติมกฎหมายที่บัญญัติถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการที่จะถูกดำเนินการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาจากร่างกายของบุคคล อีกทั้งมาตรฐานในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา ตลอดจนโครงสร้างองค์กรในการ

ตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาของบุคคลใน
ตอนท้ายของบทความนี้

มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพของบุคคลในการตรวจพิสูจน์ ทางชีววิทยาในต่างประเทศ

เพื่อประโยชน์ในการเสนอแนว
ทางแก้ไขปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครอง
สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการตรวจพิสูจน์
ทางชีววิทยา ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษากฎหมาย
ของต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

สหราชอาณาจักร ได้มีการออก
พระราชบัญญัติตำรวจและพยานหลักฐานใน
คดีอาญา ค.ศ.1984 ที่ได้มีการกำหนดไว้ว่า
พยานหลักฐานทางชีวภาพแบ่งออกเป็น 2
ประเภท คือ Intimate Sample กล่าวคือ สิ่ง
ส่งตรวจที่ได้มาจากภายในร่างกายของมนุษย์
เช่น เลือด เยื่อหู ผิว น้ำลาย ปัสสาวะ เป็นต้น
และ Non Intimate Sample กล่าวคือ สิ่งส่ง
ตรวจที่ได้มาจากภายนอกร่างกายของมนุษย์ เช่น
ขน เส้นผม เป็นต้น โดยในการเก็บรวบรวม
พยานหลักฐานจากร่างกายของบุคคลนั้น
สหราชอาณาจักรได้มีการกำหนดมาตรการใน
การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ทำการ
เก็บรวบรวมพยานหลักฐานจากร่างกายของ
บุคคล โดยใช้กับพยานหลักฐานทางชีวภาพ
ประเภท Intimate Sample โดยมีเงื่อนไข 2
ประการ คือ 1. จะต้องได้รับความยินยอม
จากผู้ต้องหาเป็นลายลักษณ์อักษร และ
2. จะต้องปรากฏเหตุอันน่าเชื่อถือว่าผู้ต้องหา
มีส่วนพัวพันกับการกระทำความผิดประเภท

ความผิดอาญาร้ายแรง (Serious Arrestable
Offense) และต้องเป็นการมีเหตุอันน่าเชื่อว่า
พยานหลักฐานดังกล่าวจะใช้ยืนยันหรือพิสูจน์
ได้ว่าผู้ต้องหามีส่วนพัวพันกับการกระทำ
ความผิดดังกล่าว (ศิริรินทร์ อินทวิชชะ, 2548)

สหราชอาณาจักรมีหน่วยงานที่ถือได้
ว่าทำหน้าที่กำกับดูแลให้บุคลากรทุกฝ่ายของ
หน่วยงานทางนิติวิทยาศาสตร์แต่ละแห่งให้มี
คุณสมบัติอันเหมาะสมแก่งานที่ปฏิบัติได้ดี
ที่สุด คือ สภาการจดทะเบียนนิติวิทยาศาสตร์
(Council of Registration Forensic
Practitioners) หรือ CRFP ซึ่งเป็นหน่วยงาน
ในสหราชอาณาจักร โดยมีการใช้หลักเกณฑ์
10 ประการหลัก เพื่อประเมินการปฏิบัติงาน
ของนักนิติวิทยาศาสตร์ อีกทั้งในสหราชอาณาจักร
ได้มีหน่วยงานรับรองระบบสหราชอาณาจักร
(United Kingdom Accreditation Service)
หรือ UKAS ซึ่งหน่วยงานนี้เป็นหน่วยงานที่ให้
การรับรองคุณภาพในการปฏิบัติงาน ขั้นตอน
การปฏิบัติการต่าง ๆ โดยยึดตาม
มาตรฐานสากล ตลอดจนดูแลบุคลากรของ
หน่วยงานที่ให้บริการทางนิติวิทยาศาสตร์แต่ละ
แห่งให้ได้รับการฝึกอบรมทางวิชาชีพอย่าง
เพียงพอ (Chaichan Chairangsinant, 2001)

สหรัฐอเมริกา มีหน่วยงานที่ให้บริการ
ในการตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์อยู่
หลายแห่ง ซึ่งในแต่ละแห่งนั้นจะมีความ
เชี่ยวชาญในด้านที่แตกต่างกันไป อาทิเช่น
หน่วยงานบังคับใช้ยา (Drug Enforcement
Administration) หรือ DEA เป็นหน่วยงาน
ตรวจพิสูจน์หลักฐานที่เชี่ยวชาญในด้านสาร

เสฟติด เป็นต้น อีกทั้งสหรัฐอเมริกาได้มีหน่วยงาน 2 แห่ง หน่วยงานแรก คือ องค์กรมาตรฐานสากล (International Standards Organization) หรือ ISO และหน่วยงานที่สอง คือ สมาคมผู้วิจัยห้องปฏิบัติการอาชญากรรมแห่งอเมริกา (American Society of Crime Laboratory Director) หรือ ASCLD ซึ่งหน่วยงานทั้งสองแห่งนั้น เป็นหน่วยงานที่ให้การรับรองคุณภาพห้องปฏิบัติการของหน่วยงานที่ให้บริการในการตรวจพิสูจน์หลักฐานแต่ละแห่ง โดยหน่วยงานที่ให้บริการในการตรวจพิสูจน์หลักฐานนั้นจะต้องได้รับการรับรองคุณภาพของห้องปฏิบัติการในทุก ๆ 5 ปี จึงจะสามารถรักษาสถานภาพเดิมของหน่วยงานไว้ได้ (Chaichan Chairangsinant, 2001)

สาธารณรัฐสิงคโปร์ จะมีกองกำลังตำรวจสิงคโปร์ (Singapore Police Force) หรือ SPF ซึ่งเป็นหน่วยงานของตำรวจ เป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่สืบสวนสอบสวนอาชญากรรมและการพิสูจน์หลักฐาน โดยเมื่อเกิดอาชญากรรมขึ้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจะทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานจากที่เกิดเหตุและทำการตรวจพิสูจน์ลายนิ้วมือในส่วนการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในห้องปฏิบัติการนั้น จะเป็นหน้าที่ของศูนย์ควบคุมด้านวิทยาศาสตร์สาธารณสุข (The Health Sciences Authority) หรือ HSA ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับชาติที่อยู่ในสังกัดของรัฐบาลกลาง โดยมีหน้าที่ในการตรวจวิเคราะห์ทาง

ห้องปฏิบัติการ ได้แก่ นิติเวชศาสตร์ นิติวิทยาศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ การพิสูจน์หลักฐาน และการตรวจวิเคราะห์อื่น ๆ ที่เป็นการสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งการพิสูจน์หลักฐานต่าง ๆ จากกองกำลังตำรวจสิงคโปร์ (Singapore Police Force) หรือ SPF ที่ต้องใช้การพิสูจน์วิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ และทำการตรวจพิสูจน์วิเคราะห์ตามคำร้องขอจากหน่วยงานอื่น ๆ (ลลันณภัทร จิตรพันธ์, 2557)

บทสรุป

ในการเก็บรวบรวมวัตถุพยานทางชีววิทยาของบุคคลโดยการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยานั้น ถึงแม้ว่าในบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดไว้แล้วก็ตามที่จะต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลก่อน แต่ยังไม่คุ้มครองถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลผู้ถูกกระทำการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาอย่างเหมาะสม อีกทั้งบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ. 2559 ก็มีได้บัญญัติถึงการให้ความยินยอมของบุคคลในการตรวจพิสูจน์ไว้อย่างชัดเจน

การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยายังไม่เกิดหลักประกันใด ๆ ที่เป็นการสร้างมาตรฐานและก่อให้เกิดประสิทธิภาพในด้านปฏิบัติการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์อย่างชัดเจน ทั้งนี้ การที่หน่วยงานแต่ละแห่งไม่ได้กำหนดว่าพนักงานเจ้าหน้าที่

ผู้ตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาต้องเป็นผู้ที่ผ่านการศึกษาระดับปริญญาตรี การฝึกอบรมเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาและต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถหรือความเชี่ยวชาญในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาในระดับที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานและทดสอบสมรรถนะในการปฏิบัติงานเป็นประจำในรูปแบบหลักเกณฑ์อย่างเดียวกัน จึงยังไม่มีหลักประกันใด ๆ ที่จะทำให้เกิดมาตรฐานและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา

หน่วยงานที่ทำการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาในประเทศไทยมีอยู่หลายแห่ง ซึ่งในการกำหนดโครงสร้างของหน่วยงานแต่ละแห่งนั้น ยังไม่มีการกำหนดโครงสร้างที่ทำให้เกิดมาตรฐานสากล หรือมีคุณภาพ หรือประสิทธิภาพที่มีความครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการกำกับดูแลและควบคุม ตลอดจนการตรวจสอบการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานของหน่วยงานแต่ละแห่ง เพื่อให้เกิดเป็นมาตรฐานกลางในการควบคุมและตรวจสอบการทำงานหรือการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเป็นกลางในกรณีที่เกิดปัญหา ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา การที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้มีการจัดวางระเบียบกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานมาใช้บังคับกันเองในการกำกับดูแลในเรื่อง

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพที่ปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา เป็นการให้เสรีภาพแก่องค์กรนั้น ๆ อย่างเต็มที่ในการควบคุมความประพฤติของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้อำนาจในการกำกับควบคุมดูแลกันเองอย่างกว้างขวางจนไม่มีขอบเขตจำกัดอย่างแน่ชัด เมื่อไม่มีองค์กรกลางมากำกับดูแลและควบคุมตรวจสอบหรือกำหนดมาตรฐานจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพ จึงทำให้เกิดปัญหาในลักษณะที่ไม่สามารถดำเนินการจัดการตามความเหมาะสมได้

ข้อเสนอแนะ

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา ดังนี้

(1) ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ. 2559 มาตรา 5 ดังนี้

เพิ่มวรรคท้าย คือ การให้บริการดังกล่าวมาในวรรคก่อนนั้น หากเป็นการตรวจพิสูจน์ที่ต้องกระทบกระทั่งต่อร่างกายของบุคคล จะต้องได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากบุคคลนั้นโดยสมัครใจก่อนทำการตรวจพิสูจน์ และต้องมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นพัวพันกับการกระทำความผิด และมีเหตุอันควรเชื่อว่สิ่งที่น่ามาตรวจสามารถยืนยันหรือพิสูจน์ว่าบุคคลนั้นมีส่วนใน

การกระทำความผิด หากบุคคลนั้นไม่ยินยอม อาจเป็นผลร้ายแก่ผู้ยื่นในขั้นตอนของการ พิจารณาคดีความ

(2) นอกจากดังกล่าวข้างต้น เห็นควร บัญญัติกฎหมายการขึ้นทะเบียนผู้เชี่ยวชาญใน การตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา โดยต้องเป็นผู้ที่ ผ่านกระบวนการคัดสรรและมีประสบการณ์ใน การทำงานมาในระดับหนึ่ง

(3) ควรบัญญัติกฎหมายจัดตั้งองค์กร วิชาชีพเฉพาะด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อให้มี องค์กรกลางมาทำหน้าที่กำกับดูแลและ ควบคุมตรวจสอบหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีการ ดำเนินงานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ โดยให้ ผู้แทนของหน่วยงานแต่ละแห่งเข้ามาเป็นส่วน หนึ่งในคณะกรรมการขององค์กรวิชาชีพ เพื่อ เป็นการถ่วงดุลและขับเคลื่อนการดำเนินงาน ให้เกิดคุณภาพของงานนิติวิทยาศาสตร์และ ให้มีการกำหนดจรรยาบรรณของพนักงาน เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้มีคุณธรรม จริยธรรมต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจ พิสูจน์ทางชีววิทยา ประกอบกับวางแนวทาง หรือข้อบังคับในการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน กลางให้ผู้ประกอบวิชาชีพยึดถือและปฏิบัติ

ตาม หากฝ่าฝืนก็ต้องได้รับโทษเป็นกรณี ๆ ไป อาทิเช่น การถอดถอนใบอนุญาตนัก วิชาชีพตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา หรือไม่ อนุญาตให้บุคคลนั้นทำงานในวิชาชีพตรวจ พิสูจน์ทางชีววิทยาได้ เป็นต้น

(4) กำหนดหรือแบ่งอำนาจหน้าที่ให้ หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบใน การตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยาเป็นการเฉพาะ โดยผู้วิจัยขอเสนอให้สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ สังกัดกระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานที่ รับผิดชอบในการตรวจพิสูจน์ทางชีววิทยา ส่วนของการรวบรวมพยานหลักฐานจากที่เกิด เหตุในการเกิดอาชญากรรมนั้นและการ ตรวจพิสูจน์ลายนิ้วมือให้เป็นหน้าที่และความ รับผิดชอบของหน่วยงานตำรวจเพื่อให้การ ทำงานไม่ซ้ำซ้อนกันประกอบกับทำให้งาน เอื้ออำนวยและสนับสนุนกัน ตลอดจนเป็นการ ทำงานแบบบูรณาการระหว่างกันมากยิ่งขึ้น

References

- Chaichan Chairangsinant. (2001). **The approach to develop suitable administration of forensic science in Thailand through the application of sufficiency economy.** The degree of doctor of Philosophy, Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.
- Darawan Jaikumpor. (2534). **The finding of evidence from suspect's body.** The

degree of Master of Law, Department of Law, Graduate School Chulalongkorn University.

Kanathip Thongraweewong (2559). **The reform of Data Protection law of Thailand towards the ASEAN Communiity**, Bangkok: the secretariat of the house of representatives.

Kittiwat Rattanadilok Na Phuket. **Constitutional Law**. 2nd ed. Bangkok: Sematham.

Lannapat Jitpan. **The development of Thai forensic medicine in context of ASEAN: A Comparative study of Thai and Singapore**. Individual report for the program of executive for changes, year 2557, badge 6. series 3.

Nopnithi Suriya. (2559). **Human Rights: Conception and Protection**. Bangkok: Winyuchon

Rungnapa Saenlama. (2552). **Search of evidence from alleged offender's body : Alcohol test under the Road Traffic Act of B.E. 2522**. The degree of Master of Law Criminal Law, Faculty of Law, Thammasat University.

Sirin Intaravicha. (2548). **The finding of evidence from suspect's body : Study of Physical examination and body search in Criminal Procedure**. The degree of Master of Law, Department of Law, Graduate School Dhurakij Pundit University.

Sophon Rattanakorn. (2557). **Law of Evidence**. 11th ed. Bangkok: nitibankarn.

Udomsak Sinthipong. (2553). **Human Rights**. 4th ed. Bangkok: Winyuchon.